

S

V. M.

i us afanyeu, encara podeu contemplar un espectacle únic a tot Europa: un savinar amb exemplars de 800 a 3.000 anys. Caldrà desplaçar-se a les comarques del Racó d'Ademús i els Serrans. I la urgència de la visita ve motivada pel furor arboricida que s'ha apoderat de colles de veïns que es dediquen a liquidar els darrers vestigis continentals d'un bosc en extinció. Fins fa poc, en tallaven al marge de la legalitat, però ara, abonant una exigua quantitat, obtenen el permís de l'Institut Nacional para la Conservación de la Naturaleza (Icona), de nom tan sarcàstic.

Aquesta era la primera d'una sèrie de denúncies d'agressions contra la nostra terra que en el transcurs d'una roda de premsa van formular els portaveus de la Coordinadora per la Defensa del Bosc Mediterrani al País Valencià. La reunió tingué lloc el 27 de febrer a la Casa Verda de València, i era la presentació pública d'aquest organisme cívic, que aglutina bona part dels

País Valencià, ¿un desert irreversible?

Els ecologistes contra la política forestal del Consell

col·lectius ecologistes d'arreu el país.

L'inventari d'atemptats ecològics continuava amb el cas de la Mola de Cortes (la Vall d'Aiora). Inclosa en el catàleg de parcs naturals i espècies a protegir, l'arribada de l'Icona va significar un capgirament total del seu equilibri ecològic i de la seua estructura de propietat: expropiacions massives, obertures de pistes forestals enormes, repoblació dels boscos amb espècies no autòctones altament inflamables. De fet, l'any 82, un voraç incendi va calcinar el 50% de la Mola. Ara, damunt, hi ha en marxa la construcció del projecte hidroelèctric Cortes II-La Mola, dissenyat per a funcionar conjuntament amb la central nucle-

ar de Cofrents.

L'obra consisteix a fer dos embassaments que inundaran 5 km, que serviran per a bombejar aigua de l'inferior al superior, i amb ella, els excedents d'energia de Cofrents. «Tenim més energia nuclear de la que podem gastar, i ara els cal seguir ulcerant el país per poder acumular-la» remarquen els ecologistes valencians.

Pel que fa a la central nuclear, no deixaren de recordar que fa un mes hi hagué un incident o accident que saltà a la premsa de manera molt sumària i confusa: ningú no ha aclarit realment què hi va passar.

D'altres envestides contra el bosc o el territori valencià que la Coordinadora volia popularitzar foren

la destrucció d'un congost ple de teixos i grèvols en la capçalera del riu Matarranya, per aplanar-ne el llit. O la talla obsessiva de carrasques a la Font del Poll (Serra Calderona), mentre s'hi conserven exòtics xiprers d'Arizona. O les roturacions i embanclaments de monts a Énguera, Aiora, Portaceli, etcètera, absolutament nocius i erosionadors del sòl. O la poda salvatge del bosc de carrasques de la Font Roja d'Alcoi, afligit així mateix per l'obertura de carreteres forestals. O l'inici d'una pista per dins del barranc de Moreno, arrasant-ne tota classe de vida animal o vegetal, etcètera, etcètera. Tot plegat, obra del devastador Icona, segons declaren.

També assenyalen, però, que la base d'helicòpters de Bétera ha generat un femer en ple cor de la Serra Calderona, on aboquen totes les deixalles. I anuncien que el Pla de dessecació de zones humides elaborat per l'Irida, pels indicis coneguts, pot representar la rematada de les marjals de Xeresa-Xeraco, Pego-Oliva, etcètera. Un seguit inacabable d'atacs contra un territori que, segons el Mapa Mundial de Riscs de Desertització realitzat per la FAO l'any 77, és l'única zona d'Europa de «molt alt risc de desertització».

Contra aquest estat de coses, tan degradat, la Coordinadora no vol limitar-se a fer denúncies públiques, o, fins i tot, dur-ne endavant de legals. Per això, vol anar més enllà de les necessàries crítiques puntuals, i defineixen la seua lluita per la defensa i la conservació dels boscos del País Valencià com un conjunt de pràctiques que abracen «la realització d'estudis i dossiers; l'organització de xarrades, de-

bats, actes públics, etcètera; l'edició de cartells, adhesius, fulls informatius, i, en general, *animar una campanya popular de reforestació amb espècies autòctones*», segons es pot llegir en un document que han començat a repartir pertot.

Conservar, repoblar...

En aquest primer informe, que porta per títol *Conservar, repoblar, protegir els nostres boscos*, la Coordinadora pro Bosc Mediterrani se centra en una dura i fonamentada crítica al «Projecte de Pla d'Actuacions per a la Restauració Forestal a la Comunitat Valenciana», de gener del 84, perquè ja se'n poden avaluar alguns resultats, com ara les denúncies enunciatades anteriorment. El pla ha estat elaborat per la Conselleria d'Agricultura del govern valencià, i està sent materialment executat per l'Icona. Un Institut que, des de fa escasses setmanes, ha estat transferit a la nostra Generalitat, amb els seus caps de servei confirmats en els seus llocs de comandament, i la seua estructura i capacitat operativa intacta, per ara i tant.

La primera, i greu censura, que fan al Pla de la Conselleria és que no té en compte que el bosc mediterrani ve definit per la seua vulnerabilitat a l'erosió, al foc i a les malalties. Una topografia abrupta, unida a un règim de pluges molt característic del Mediterrani, fa imprescindible una decidida i acurada política de conservació de la vegetació, l'única capaç d'actuar com a eficaç protector o regenerador d'un sòl massa deteriorat. Justament, el tipus de política que no fa la Conselleria, i que l'Icona, de sempre, ha

desenrotllat en un sentit tot contrari. «Cal una planificació a llarg terme, amb criteris conservacionistes, i que deixi de banda consideracions de rendibilitat immediata», hi insisteixen.

En segon lloc, al Pla, s'aborda una inversió de 800 milions de pessetes sense haver-se efectuat cap estudi previ sobre capacitat d'ús del sòl, risc d'erosió, etcètera, que analitzàs els trets i les possibilitats de les zones sobre les quals es vol actuar. Alhora que s'ignoren els treballs que hi ha fets, o estan en fase de realització.

S'hi argumenta contra la manca de visió global del Pla. S'emprèn un sector, el forestal, desconnectat de la resta de les parts implicades en la gestió de les àrees de muntanya: agricultura, ramaderia, explotacions forestals no fusteres, etcètera...

Per fi, s'hi critica la reducció al monocultiu del pi com a única alternativa de repoblació, negligint, una volta més, les espècies autòctones (coscoll, alzina, surera, principalment), més resistents als incendis, de més gran possibilitat d'admetre diversitat de vida vegetal o animal, i de complir millor la regulació hídrica o la regeneració del sòl.

Potser són aquestes darreres raons les que expliquen que, quan el ple de l'Ajuntament d'Oliva va demanar l'ajuda de l'Icona per tal de repoblar amb espècies autòctones el seu terme municipal, especificant que no hi volien pins, l'Institut s'aboqués a plantar-ne com un esperitat. Serà un vici irrefrenable, que la Conselleria faria bé de combatre i no fomentar. Entre d'altres tares que haurà de corregir respecte a la política de defensa dels nostres boscos.

NOVETATS EN LLIBRES

CALIDOSCOPI DE L'AIGUA I DEL SOL

Joaquim Carbó

L'Esparver, 39. No és una novel·la de ciència ficció de gènere catastròfic, sinó un cant a tantes coses que estimem i que no hem de perdre.

Edicions de la Magrana

ELS MARGES

Número 31. Revista de llengua i literatura. Dirigida per Joaquim Molas

Curial Edicions Catalanes

L'AMBICIÓ D'ALEIX

Enric Valor

És la primera, i ja magnífica, mostra del món narratiu que l'autor ha anat construint al llarg dels anys. Enric Valor, Premi de les Lletres 1985.

Gregal Llibres

DICCIONARI ENCICLOPÈDIC

1.300 pàgs., 70.000 entrades, 3.000 il·lustracions, 700 mapes, quadres i dibuixos. L'última novetat dels diccionaris de l'Enciclopèdia. De venda en llibrereries.

Enciclopèdia Catalana

CRÒNIQUES DE LES GERMANIES

Eulàlia Duran

La Unitat, 86. Exhumació de dos textos coetanis, fonamentals per a conèixer, amb informació de primera mà, la revolució dels agermanats.

Editorial Tres i Quatre

CONFLICTE LINGÜÍSTIC VALENCIÀ

Rafael L. Ninyoles

L'Ham, 6. D'imminent aparició; un llibre bàsic per a comprendre la situació sociolingüística actual del País Valencià, ara en edició popular.

Editorial Tres i Quatre

DIUMENGE, DESPRÉS DE LLUNA PLENA

Gabriel Janer Manilla

Col·lecció: «Centaure». Il·lustracions: Francesc Rovira. Propostes de treball i vocabulari: Montserrat Camps.

Barcanova

PROSA D'EXILI

Josep Carner

L'Alzina, 3, 272 pàgs. Un recull de tots els articles i altres col·laboracions en prosa que Carner publicà durant el seu llarg exili, des de 1939 fins a la seva mort.

Edicions 62

ELS QUADERNS D'EN MARC (3)

Anònim

Col·lecció «La Cuca al Cau». Per primera vegada, el sexe és viscut sense tabús i —encara que contat per un mascle— en la vivència de la dona.

El Llamp

LA TORNA DE LA TORNA

Salvador Puig Antich i el MIL.

Col·lecció Tros de paper, núm. 5

Editorial Empúries

LLIBRERIA TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 7 Tel 352 91 10 València. 2